

Evropska komisija je otvorila javnu raspravu o propisima za oporezivanje kojima želi da podrži svoje klimatske planove. Izrazila je nameru da izmeni svoju Direktivu o oporezivanju energenata i da uvede mehanizam za prekogranično prilagođavanje ugljenika u skladu sa Evropskim zelenim planom. Ova druga stavka, koja bi efektno bila porez na CO2, mogla bi da se primeni na uvoznju i domaću robu ili kao proširenje Sistema za trgovanje emisijama EU na isporuke iz inostranstva. To bi moglo ozbiljno da se odrazi na neke države Zapadnog Balkana.

Investicioni plan za oporavak Evrope od pandemije oboljenja COVID-19 i njegovog katastrofalnog učinka na privredu uskoro mora da dobije alatke za finansiranje, a Evropski savet je već predložio mehanizam za prekogranično prilagođavanje ugljenika ili CBAM. Evropska komisija je odmah otpočela javnu raspravu i navela da će uvesti naknadu za proizvode koji nisu u skladu s njenom politikom prema emisijama. To znači nevolje za zemlje van EU koje se oslanjaju na zastarelu tehnologiju i, posebno, fosilna goriva, jer bi porez na CO2 oslabio njihovu konkurentnost u 27-članom bloku.

Administracija u Briselu takođe planira da promeni svoju Direktivu o oporezivanju energenata. Saopštila je da će biti preispitane donja granica za stope za goriva i poreske olakšice, da bi se domaći potrošači i kompanije ohrabрили da počnu da se ponašaju tako da više doprinose zaštiti životne sredine.

Drugi trgovinski partneri, kao što su zemlje Zapadnog Balkana, trpeće posledice od prilagođavanja prema nivou ugljenika. Ono će najviše uticati na industriju i države koje se još uvek oslanjaju na ugalj, uključujući termoelektrane na to gorivo.

Porez na CO2 je odgovor na rizik od curenja ugljenika

Inicijativa za porez na CO2 je pokrenuta još pre krize s virusom korona, jer su vlasti EU razmatrale načine da ponište efekat troškova za mere klimatske politike na domaću privredu. Zamisao je da se uvozni proizvodi optereće nametima srazmernim tome koliko nose ugljenika i koliko su u skladu s propisima za zaštitu životne sredine.

To će osigurati da preseljenje proizvodnje u zemlje s manje ambicioznom klimatskom politikom ne može da podrije napredak ka ostvarenju ciljeva za zaštitu životne sredine, saopštila je Evropska komisija i ukazala na rizik "curenja ugljenika" u određenim sektorima. Među varijantama su porez na ugljen-dioksid za odabrane proizvode, kako uvozne tako i domaće, nova carina za ugljenik ili porez na uvoz, i proširivanje Sistema za trgovanje emisijama EU na uvoz, stoji u objavi. Komisija je saopštila da komentare o Direktivi o oporezivanju energenata prima do 14. oktobra, a o CBAM-u do 28. oktobra.

„Naponi Evrope da do 2050. postane klimatski neutralna mogli bi da budu narušeni

manjkom ambicija naših međunarodnih partnera. To bi značilo rizik od curenja ugljenika. Ono se dešava kada kompanije prebace proizvodnju u zemlje koje nisu toliko stroge po pitanju emisija. U tom slučaju se globalne emisije ne bi smanjile," dodala je Evropska komisija.

Pomenuta mera bi morala biti usklađena sa propisima Svetske trgovinske organizacije i drugim međunarodnim obavezama EU, napomenuto je u najavi i ukazano na potrebu da se analiziraju podaci o mehanizmima za prekogranično prilagođavanje ugljenika koje primenjuju Kalifornija i Kvebek.

Uticao na društvo

Evropski komesar za privredu Paolo Gentiloni izjavio je da oporezivanje u cilju ispunjavanja klimatskih ciljeva EU mora da se koristi „na socijalno pravičan način“. Efekat predloga na zemlje članice i tržišta trećih zemalja mora da se analizira zbog „verovatnih uticaja na društvo“, upozorili su donosioci odluka.

„Prekogranično prilagođavanje ugljenika verovatno će podići cene potrošačkih proizvoda, uključujući one koje zadovoljavaju osnovne potrebe. Stoga u analizi mora da se razmotri mogući uticaj na životni standard, posebno kod osetljivih grupa“, naglasilo je izvršno telo EU.

Izvor: balkangreenenergynews.com